

Arvoisat juhluvieraat

Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön toiminta alkoi 69 vuotta sitten, jolloin joukko pohjoiskarjalaisia vaikuttajia päätti perustaa säätiön tukemaan karjalaisen kulttuurin jälleenrakentamista. Sotien jälkeen merkittävä osa Karjalan alueesta oli menetetty ja näiden alueiden väestö oli sijoitettu muualle Suomeen, osin kyllä historiallisen Karjalan alueelle Itä-Suomeen mutta myös kauas lähtöalueilta Etelä- ja Länsi-Suomeen. Sopivimmaksi alueeksi karjalaisen perinteen säilyttämiseen katsottiin Pohjois-Karjala, ja siksi säätiön kotipaikaksi tuli Joensuu. Säätiön perustehtäväksi määriteltiin *karjalaisen henkisen ja aineellisen viljelyn tukeminen ja kehittäminen sekä karjalaisten perinteiden vaaliminen maassamme*, mitä tehtävää säätiö tänäkin päivänä toteuttaa myöntämällä apurahoja ja avustuksia. Säätiö tukee tutkimus- ja julkaisutoimintaa, kulttuuritilaisuuksien järjestämistä, pohjois- ja eteläkarjalaisten taiteilijoiden työskentelyä sekä pohjoiskarjalaisten nuorten opintoja eri aloilla.

Varsinkin alkuaikoinaan säätiö kohdisti tukeaan karjalaisen perinteen keräämiseen ja tallentamiseen. Henkiseen perinteeseen kuuluivat esimerkiksi karjalaiset murteet ja nimistö, muu suullinen kansanperinne ja karjalainen kansanmusiikki. Aineellista perinnettä edustivat mm. kansatieteellinen esineistö ja karjalainen rakennuskulttuuri. Lisäksi perinnettä ylläpitävät laitokset kuten museot, kirjastot sekä kuvakokoelmat ja karjalainen bibliografia olivat ohjelmassa mukana. Nykyään tuen painopiste on siirtynyt perinteen keräämisestä aineistojen huoltoon, esimerkiksi digitointiin, sekä niiden käyttöön tutkimuksessa. Tutkimukselle suunnattu tuki on jakautunut monille aloille: edustettuina ovat olleet erityisesti humanistiset tieteet kuten historiantutkimus, perinteen- ja kulttuurintutkimus, kirjallisuudentutkimus, kielitieteet, arkeologia ja teologia, mutta jossain määrin myös esimerkiksi yhteiskuntatieteet ja kasvatustiede. Koko toimintansa ajan säätiö on rahoittanut karjalaista kotiseututyötä. Lisäksi aineellisen kulttuurin yksi osa-alue ovat kulttuurikiinteistöt, joiden ylläpito on ollut yksi säätiön tehtävistä.

Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö on viime vuosikymmenen aikana keskittänyt apurahojen myöntämistä muutamiin ajankohtaisiin teemoihin, joiden kautta se on omalta osaltaan mukana kehittämässä Pohjois- ja Etelä-Karjalan maakuntia. Nuorten työllistäminen kulttuurihankkeisiin oli tällainen painotus. Vuosi sitten toivoimme ehdotuksia uusiksi avauksiksi, joissa säätiö voisi olla rahoittajana. Ideoita saimmekin yliopistoväeltä, ja niiden pohjalta säätiön hallitus muotoili 3-vuotisen ohjelman, jonka aiheena on *kolmannen sukupolven Karjala*. Sen tarkoituksena on tukea hankkeita, joissa näkyy Karjalan ja karjalaisuuden päivittäminen nykyaikaan. Karjalainen kulttuuri ei ole vain vanhaa perinnettä – käki-ornamenteja tai itkuvirsiä, joiksi karjalaisuus yleisesti mielletään – vaan myös muuntuvaa, nykyaikaa elävää. Miten nykypolvi eri puolilla Suomea ymmärtää Karjalan ja karjalaisuuden, ja millaisia ovat nuoret karjalaiset toimijat? Kuinka karjalaisuus näkyy digitaalistuvassa yhteiskunnassa? Miten perinne on siirtynyt ja muuttunut? *Kolmannen sukupolven Karjala* oli kaikesta päättäen onnistunut teemavalinta, sillä marraskuun apurahahaussa sen alaan kiinnittyi useita ansiokkaita

hakemuksia. Näiden pian julkistettavien hankkeiden tuloksista kuulemme varmasti lähivuosina.

Kuten Matti Virtaala jo omassa puheenvuorossaan mainitsi, marraskuun päähakuun tuli kaikkiaan noin 250 hakemusta. Niistä myönteisen rahoituspäätöksen sai 58. Tämänkertaisten apurahojen yhteismäärä on 482 700 euroa. Tieteellisiin tutkimuksiin tästä summasta osoitetaan 137 000 euroa ja taiteilijoiden työskentelyyn 132 000 euroa. Pohjoiskarjalaiseen kulttuuritoimintaan myönnetään 130 500 euroa ja eteläkarjalaiseen 30 500 euroa. Siirtokarjalaisten hankkeiden osuus on tänä vuonna 17 700 euroa ja muiden kulttuurihankkeiden 35 000 euroa. Lisäksi toukokuun opiskelija-apurahahakuun on varattu 60 000 euroa.

Arvoisat kuulijat, esittelen seuraavaksi tiede- ja taideapurahojen saajat. Kaikkien apurahan saajien nimet ovat luettelossa, joka on jaettavana aulassa ja luettavissa Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön verkkosivuilta.

Tiedeapurahoissa on kaksi useampivuotista tutkimushanketta sekä viisi henkilökohtaista tutkimusapurahaa. Laajemmista hankkeista nelivuotinen on **Kuvattu Karjala** -työryhmän tutkimus, jonka kohteena on valokuva-aineiston välittämä kuva nyky-Karjalasta ja historiallisesta Karjalasta. Maantieteellisesti tutkimus kohdistuu Vienan, Aunuksen ja Pohjois-Karjalan alueisiin. Tutkimusaineistona käytetään museoiden, pitäjäseurojen ja arkistojen valokuvamateriaalia, ja hankkeen yhteistyökumppaneita ovat mm. Lieksan Museo, Pohjois-Karjalan museo, Petroskoissa toimiva Karjalan tutkimuskeskus sekä Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Hankkeen tavoitteena on tuoda näkyväksi valokuvatun Karjalan moniulotteisuus ja vallitsevien stereotyyppien vastakuva. Pitkän aikavälin kartoittavana tutkimus luo kattavan kuvan Karjala-representaatioiden muutoksesta ja moninaisuudesta.

Kuvattu Karjala -hanketta johtaa Itä-Suomen yliopistossa yliopistotutkija **Elina Arminen**, ja hankkeessa henkilökohtaisilla työskentelyapurahoilla toimivat dosentti **Yuri Shikalov** ja väitöskirjatutkija, FM **Riitta Raatikainen**. Hankkeen kuluja kohdistetaan myös tutkimusavustajan palkkakustannuksiin ja yleiskuluihin. Hankkeelle myönnetty kokonaissumma on **134 000 euroa**.

Toinen laaja tutkimushanke on kolmivuotinen **Urbaani karjalaisuus: Monimuotoiset kaupunkikarjalaiset kulttuurit ja omakuvat**. Hankkeen päämääränä on nähdä Karjala toisin, sodanjälkeisten kaupungistuneiden sukupolvien kokemuksiin. Tutkimuskysymyksenä on, miten yhtäältä kolmannen tai neljännen sukupolven nuoret, kaupungistuneet karjalaiset ja toisaalta kaupunkiin sopeutuneet vanhemman polven karjalaiset näkevät, kuvaavat ja määrittävät nykykarjalaisuutta, siihen sisältyviä identiteettejä ja merkityksiä. Alueellisesti hanke kattaa koko Suomen mutta painottuu itä- ja eteläsuomalaisiin kaupunkimaisiin yhteisöihin eli sinne, missä karjalaisten jälkipolvea eniten asuu. Tutkimushanke edustaa laadullisesti toteutettua empiiristä lähihistorian tutkimusta, jossa hyödynnetään haastattelu ja survey-tutkimuksiin liittyvää analyysiä, lähilukua ja diskurssianalyttistä menetelmää.

Tutkimus perustuu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa toteutetun keruun ”Karjalaisuus 2000-luvulla” aineistoon, karjalaisjärjestöjen tuottamaan aineistoon ja muistitietoon, verkkomateriaaliin sekä haastatteluihin. Tämäkin hanke toteutetaan Itä-Suomen yliopistossa. Sitä johtaa professori **Marja Lähteenmäki**, ja hankkeessa henkilökohtaisilla työskentelyapurahoilla toimivat väitöstutkija, FM **Anssi Neuvonen** sekä post doc -tutkijat FT:t **Sinikka Selin** ja **Oona Ilmolahti**. Hankkeeseen sisältyy rahoitusta myös matka- ja yleiskustannuksiin. Hankkeelle myönnetty apuraha on suuruudeltaan **136 000 euroa**.

Lisäksi tiedeapurahoihin kuuluu viisi henkilökohtaista tutkimusapurahaa, jotka ovat seuraavat:

Filosofian maisteri Anna Kinnunen

Neljän kuukauden työskentelyapuraha perinteentutkimuksen väitöskirjaan, joka käsittelee psyykkisesti sairastavia ihmisiä koskevia kulttuurisia käsityksiä.

Ritva Oravan rahastosta

8.000 €

Väitöskirjatutkija Ilona Lahdelma

Karjalaisten poliittisia mielipiteitä kautta sukupolvien käsittelevän, Tilastokeskuksen avulla toteutettavan kyselyn kustannuksiin. Hanke on osa Oxfordin yliopiston väitöstutkimusta.

13.000 €

Filologian kandidaatti Olga Karlova

Kuuden kuukauden tutkimusapuraha karjalaista ei-kristillistä henkilönimistöä käsittelevään väitöskirjaan. Väinölä-rahastosta

12.000 €

Kasvatustieteen maisteri Jenni Suomela

Kuuden kuukauden tutkimusapuraha Helsingin yliopiston väitöskirjatyöhön, joka käsittelee Vienan Karjalan tekstiilikulttuuria ja -perinnettä.

Väinölä-rahastosta

12.000 €

Master of Social Science Chloe Wells

Kuuden kuukauden työskentelyapuraha väitöskirjatyöhön ja suomalaisten nykynuorten käsityksiä Karjalasta ja karjalaisuudesta käsittelevän artikkelin kirjoittamiseen

12.000 €

***

Apurahoja taiteelliseen työskentelyyn myönnetään kaikkiaan 8 taiteilijalle, joista 3 saa kokovuotisen apurahan ja 5 puolivuotisen apurahan. **Pohjoiskarjalaiset** taideapurahan saajat ovat seuraavat:

Kuvataiteilija Anna Arminen

Kuuden kuukauden apuraha taiteelliseen työskentelyyn **12.000 €**

Kuvataiteen maisteri Kaisa Jussila

12 kuukauden apuraha taiteelliseen työskentelyyn,
Anja ja Arto Ruudun rahastosta **24.000 €**

Tanssitaiteilija Emilia Kallonen

12 kuukauden työskentelyapuraha Kropu-esityksen valmistamiseen, kiertueeseen ja yhteistyöhankkeeseen seurakunnan ja Palliativisen keskuksen kanssa **24.000 €**

Teatteriohjaaja Tomi Kervinen

12 kuukauden työskentelyapuraha kahden kokopitkän lastennäytelmän dramatisointiin ja ohjaukseen sekä ympärivuotisen lastenkulttuurikeskuksen ja lastenteatterin käynnistämisen organisointiin **24.000 €**

Kuvataiteilija Pia Sinkkonen

kuuden kuukauden apuraha taiteelliseen työskentelyyn **12.000 €**

***

Etelä-Karjalaan taideapurahoja myönnetään seuraavasti:

Taiteen maisteri Mikko Haiko

Kuuden kuukauden apuraha taiteelliseen työskentelyyn **12.000 €**

Kuvataiteilija Annina Kettunen

Kuuden kuukauden apuraha taiteelliseen työskentelyyn **12.000 €**

Korutaiteilija Tiina Rajakallio

Samoin kuuden kuukauden apuraha taiteelliseen työskentelyyn **12.000 €**

***

Pohjois-Karjalan kulttuuriharrastustoimintaan osoitetaan 24 apurahaa, joista suurimpia ovat seuraavat:

Hukkala–Saarivaara–Lehtovaara-kyläyhdistys ry.

Paikallishistoriallisen näytelmän ”Sukkulan sulttaani” tuotantokuluihin,
Riitta ja Väinö H. Bromanin rahastosta **9.000 €**

Ilomantsin Museosäätiö sr.

Parppeinvaaran runokylän kulttuuritoiminnan järjestämiseen,
Aino ja Nuutti J. Rädyn rahastosta **10.000 €**

Joensuun Musiikkijuhlat ry.

Joensuun Musiikkijuhlat 2019 -tapahtuman järjestämiskuluihin **10.000 €**

Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri ry.

Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri ry:n historian 1966–2020 kuluihin,
Taimi ja Väinö Toron rahastosta **10.000 €**

Taito Pohjois-Karjala ry.

Kesänäyttelyiden, työpajojen ja työnäytösten järjestämiseen sekä näyttelyvalvojen palkkaamiseen Taito Pohjois-Karjala ry:n toiminta-alueella **10.000 €**

***

Etelä-Karjalan kulttuuriharrastustoimintaan myönnetään 10 apurahaa,
suurimpana

Kulttuuritila Nuijamies ry.

Kulttuuritila Nuijamiehen Lastenteatterin kuluihin **7.000 €**

***

Siirtokarjalaisten hankeapurahoja on 4, saajina mm.

Karjala Lehti Oy

Karjala-lehden vuosikertojen ja valokuvien digitoitinkustannuksiin yhteistoiminta-avustuksena Väinölä-rahastosta **10.000 €**

***

Muihin kulttuurihankkeisiin osoitetaan 5 apurahaa. Huomattavimmat ovat:

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Forum Wood Building Nordic -liitännäistapahtuman ”Pohjois-Karjalan puurakentamisen osaaminen ja rakennusperintö” -tilaisuuksien markkinoinnin ja seminaarijulkaisun kuluihin **10.000 €**

ja

Suomu-Seura ry.

Suomu-Seuran historian kirjoittamiseen, painatukseen ja julkaisemiseen **15.000 €**

Sydämelliset onnittelut kaikille apurahan saajille!